

Avram Iancu - 150

Cetatea Cavalerilor

Nr. 6 (22) / Iunie 2022

Nr. 6 (22) / Iunie 1922

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

General Toma Dumitrescu¹

Dr. Cornel MĂRCULESCU

Încă de la începutul misiunii sale în Basarabia, Toma Dumitrescu descria într-un raport din 9 februarie 1918, atitudinea Franței față de situația nou creată în Basarabia, *Spre Montreaux*, colonelul Toma Dumitrescu, a plecat împreună cu maiorul Corneliu Teodorini, Nicolae Titulescu, Savel Rădulescu și colonelul adjutant aviator I. Stoicescu, conform unei informații fotografice provenit de la Muzeului Militar Național „Ferdinand I”

Ca urmare a deteriorării relațiilor diplomatice româno-ruse: „Misiunea Militară Franceză, din Chișinău, lucrează pentru interesele francezilor și ale aliaților care, în ce privește Rusia și mai ales Basarabia sunt contrarii intereselor noastre... aliații au tot interesul ca să împiedice dizolvarea Rusiei în mici state, care ar cădea în dependența politică a Puterilor Centrale, iar Franța are interes să mențină unitatea Rusiei și pentru a-și încasa enormele sume de bani ce i-a împrumutat”. În același timp, nota colonelul în raportul său, atât consulul, cât și Misiunea Militară Franceză acționează „pentru a-și apropia evreii și pe toți cei care sunt în contra noastră în scopul de a putea lucra pe cale

revoluționară contra noastră în cazul când încheiem pace cu germanii”. În condițiile reintrării României în război, în anul 1918, colonelul Toma Dumitrescu a fost delegat de Marele Cartier General român ca ofițer de legătură pe lângă Comandamentul Armatelor Aliate de la Salonic, la 28 noiembrie 1918.

În noua postură, colonelul Toma Dumitrescu era însărcinat de către generalul Constantin Prezan, șeful Marelui Cartier General Român, prin telegrama nr. 998, din 4/17 decembrie 1918, să intervină pe lângă generalul d'Esperey în vederea coordonării acțiunilor cu aliații, privind depășirea liniei Mureșului de către Armata Română. În același timp, pentru o scurtă perioadă, el a fost numit de către Marele Cartier General, în decembrie 1918, și ca agent de legătură pe lângă Misiunea Franceză condusă de generalul Henri Berthelot. Însă, prin Înaltul Decret 5548/ 18 februarie 1919, Marele Cartier General îl reinvestește ca atașat militar pe lângă Comandamentul Trupelor Franceze, ca ofițer de legătură pentru a pregăti reintrarea trupelor române în acțiune, pe colonelul Radu R. Rosetti. Problemele de serviciu obișnuite cât și de operații în Basarabia, le studia cu îngrijire și le prezenta cu multă claritate, drept care, șeful său

^{1 1} Articol apărut în revista *Document*, nr. 1(59)/2013. Autorul profesor la Școala Gimnazială „Dora Dalles” Bucșani; doctor al Universității „Valahia” din Târgoviște

Cetatea Cavalerilor

Avram Iancu - 150

Nr. 6 (22) / Iunie 2022

2

ierarhic, generalul Istrati îl caracteriza pe Toma Dumitrescu astfel: „În rezumat, colonelul Toma Dumitrescu este un excelent ofițer de stat major și mulțumită instrucției sale militare complete și a celorlalte calități, activitate, pricepere, inițiativă, tact. Sunt convins că va fi tot atât de valoros și la comanda de mare unitate, la care are tot dreptul să aspire”.

Pentru distinsa sa cultură profesională și generală, pentru calitățile remarcabile din întreaga carieră, colonelului Toma Dumitrescu i s-a dat la 28 decembrie 1918, însărcinarea de delegat al țării la Conferința de Pace de la Paris-Versailles. Într-adevăr, „cu un tact desăvârșit, cu mare putere de muncă și punând la largă contribuție calitățile sale deosebite”, acest ofițer „a corespuns cu totul misiunii cu care a fost însărcinat, aducând reale servicii cauzei și idealului național, și merită a ajunge la cele mai înalte comandamente”, nota în foaia calificativă a colonelului Toma Dumitrescu pe perioada 1 octombrie 1918-1 iulie 1920, ministrul de Război, generalul Ion Rășcanu. Pregătirea militară deosebită și relațiile pe care le-a stabilit în decursul carierei, au reprezentat elemente principale ale numirii sale, ca expert militar, reprezentând România în Comisia Aeronautică, la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) (46), dar și la recomandarea colonelului Radu R. Rosetti, care îl propune lui Ion I.C. Brătianu ca un excelent agent de execuție.

Înainte de a pleca la Paris, colonelul Toma Dumitrescu a fost însărcinat de către Regele Ferdinand să ducă din partea sa decorația Ordinul „Mihai Viteazul”, prințului Aleksandru al Serbiei, care s-a arătat foarte mulțumit de înalta distincție primită (47). La 10 aprilie 1919, Ion I.C. Brătianu, șeful delegației române la Conferința de pace de la Paris-Versailles, fiind mulțumit de serviciile colonelului Dumitrescu, trimitea generalului Constantin Prezan o telegramă cu următorul conținut: „În promoția de generali pentru luna aprilie, vă rog să avansați pe colonelul Toma Dumitrescu, ale cărui servicii aici sunt foarte prețioase și apreciate”. Nu a fost avansat în acel an, fiind doar admis să susțină examenul pentru acel grad, pe care l-a trecut în anul 1920, pentru ca apoi în ziua de 26 iulie 1920, colonelul Toma Dumitrescu să fie numit la comanda Brigăzii 8 Infanterie, sarcină de care s-a achitat în mod lăudabil în intervalul iulie 1920 - octombrie 1921. În acest răstimp, a arătat, după cum menționa comandantul Diviziei 4 Infanterie, generalul Mărgineanu, „o dată, mai mult, că este un ofițer de valoare, și un excelent comandant de brigadă”.

În anul 1921 colonelul Toma Dumitrescu a fost însărcinat de guvernul român cu o înaltă misiune diplomatică, fiind numit șef al Misiunii Române în Comisia Interaliată pentru Delimitarea Frontierei dintre România și Ungaria (49), însărcinare de care s-a achitat în bune condiții, fapt remarcat și de Take Ionescu, ministrul de Externe în guvernul condus de generalul Alexandru Averescu (1920- 1921), care îi comunica la 20 octombrie 1921: „Profit de ocaziune ca să vă comunic că atât atitudinea Dumneavoastră, cât și notele pe care le-ați remis comisiunii de delimitare au fost foarte bine dirijate și realizate”. În perioada 1 noiembrie 1921-30 septembrie 1923, colonelul Toma Dumitrescu a îndeplinit, conform Înaltului Decret 4267/26 octombrie 1921, funcția de șef de stat major la Inspectoratul 2 Armată.

Experiența sa în domeniul diplomatic îi va aduce noi însărcinări pe această linie militară.